

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

P7_TA(2014)0179

Opłaty licencyjne za kopię na użytek prywatny

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 lutego 2014 r. w sprawie opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny (2013/2114(INI))

(2017/C 285/23)

Parlament Europejski,

- uwzględniając dyrektywę 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym ⁽¹⁾,
  - uwzględniając wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym (COM(2012)0372),
  - uwzględniając art. 4, 6, 114 i 118 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),
  - uwzględniając wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zwłaszcza z dnia 21 października 2010 r. w sprawie C-467/08 Padawan przeciwko SGAE ([2010] Zb. Orz. I-10055), z dnia 16 czerwca 2011 r. w sprawie C-462/09 Stichting de Thuiskopie przeciwko Opus Supplies Deutschland i in. ([2011] Zb. Orz. I-05331), z dnia 9 lutego 2010 r. w sprawie C-277/10, Martin Luksan przeciwko Petrusowi van der Let (dotychczas nieopublikowana w Zbiorze), z dnia 27 czerwca 2013 r. w sprawach połączonych od C-457/11 do C-460/11 VG Wort przeciwko Kyocera Mita i in. (dotychczas nieopublikowane w Zbiorze) oraz z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie C-521/11 Austro Mechana przeciwko Amazon (dotychczas nieopublikowana w Zbiorze),
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 24 maja 2011 r. pt. „Jednolity rynek w obszarze praw własności intelektualnej – Wspieranie kreatywności i innowacji celem zapewnienia wzrostu gospodarczego, atrakcyjnych miejsc pracy oraz wysokiej jakości produktów i usług w Europie” (COM(2011)0287),
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie treści na jednolitym rynku cyfrowym (COM(2012)0789),
  - uwzględniając zalecenia António Vitorino przyjęte dnia 31 stycznia 2013 r. w wyniku mediacji w sprawie opłat licencyjnych za kopiowanie i zwielokrotnianie na użytek prywatny,
  - uwzględniając przyjęty w dniu 29 czerwca 2011 r. dokument roboczy Komisji Prawnej zatytułowany „Prawa autorskie w sektorze muzycznym i audiowizualnym”,
  - uwzględniając art. 48 Regulaminu,
  - uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A7-0114/2014),
- A. mając na uwadze, że kultura i twórczość stanowią podwalinę dawnej i obecnej tożsamości europejskiej oraz że odegrają one znaczącą rolę w rozwoju społecznym i gospodarczym Unii Europejskiej w przyszłości;
- B. mając na uwadze, że kultura i twórczość są integralną częścią gospodarki cyfrowej, że wyrażanie treści kultury – zarówno wysokiej, jak i niskiej – opiera się na równym dostępie do cyfrowego rozwoju Europy, że z konsultacji wynika, iż europejski rynek cyfrowy nie spełnił dotychczas oczekiwań w zakresie skutecznej dystrybucji, godziwej rekompensaty dla twórców oraz uczciwego i skutecznego podziału dochodu w sektorze kultury w ogóle, a także że znalezienie rozwiązań tych problemów wymaga działania na szczeblu Unii;

⁽¹⁾ Dz.U. L 167 z 22.6.2001, s. 10.

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

- C. mając na uwadze, że przejście na technologię cyfrową ma ogromny wpływ na sposób, w jaki tożsamości kulturowe są wyrażane, rozpowszechniane i rozwijane, że zmniejszenie ograniczeń dostępu i pojawienie się nowych kanałów dystrybucji ułatwiają dostęp do utworów i kultury oraz usprawniają obieg, odkrywanie i odkrywanie na nowo kultury i twórczości na całym świecie, a także stwarzają możliwości dla twórców i artystów; mając na uwadze, że dzięki temu dla nowe usługi oraz przedsiębiorstwa będą miały znacznie większe szanse na rynku;
- D. mając na uwadze, że także w erze cyfrowej autorzy muszą mieć prawo do ochrony swojej twórczości oraz prawo do odpowiedniego wynagradzania za swą pracę;
- E. mając na uwadze, że cyfrowe pozyskiwanie kopii na użytek prywatny nabrało ogromnego znaczenia gospodarczego w wyniku postępu technicznego, intensywnego wykorzystania internetu i chmury obliczeniowej, mając również na uwadze, że obecny system opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny nie uwzględnia w dostatecznym stopniu rozwoju, jaki nastąpił w erze cyfrowej; mając na uwadze, że nie istnieje obecnie żaden model alternatywny w tym zakresie, który umożliwiłby jednocześnie pozyskiwanie kopii na użytek prywatny oraz przekazywanie odpowiedniej rekompensaty właścicielom praw; mając na uwadze, że należy jednak prowadzić dyskusje na ten temat z myślą o aktualizacji mechanizmu kopiowania na użytek prywatny, aby stał się on skuteczniejszy i w większym stopniu uwzględniał postęp techniczny;
- F. mając na uwadze, że w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi oraz udzielania licencji wieloterytorialnych dotyczących praw do utworów muzycznych na potrzeby ich wykorzystania na internetowym polu eksploatacji na rynku wewnętrznym, przyjętej przez Parlament i Radę w dniu 4 lutego 2014 r., podkreśla się fakt, że zarządzanie prawami autorskimi wymaga szczególnego skupienia się na przejrzystości przepływu wynagrodzeń pobranych, rozdzielonych i wypłaconych właścicielom praw przez organizacje zbiorowego zarządzania, w tym za kopie wykonywane na użytek prywatny;
- G. mając na uwadze, że dyrektywa 2001/29/WE daje państwom członkowskim możliwość wprowadzenia wyjątku od prawa do zwielokrotniania lub jego ograniczenia, za godziwą rekompensatą, w przypadku niektórych rodzajów zwielokrotniania produktów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych przeznaczonych na użytek prywatny i może pozwalać konsumentom w krajach, które wprowadziły takie ograniczenie, swobodnie kopiować materiał muzyczny i audiowizualny z jednego nośnika lub urządzenia multimedialnego na inny bez ograniczeń i konieczności występowania o pozwolenie do właścicieli praw, o ile chodzi o użytek prywatny; mając na uwadze, że opłaty licencyjne powinny się obliczać na podstawie potencjalnej szkody poniesionej przez właścicieli praw za każdą przedmiotową kopię na użytek prywatny;
- H. mając na uwadze, że według szacunków Komisji Europejskiej całkowita suma opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny pobranych w 23 państwach członkowskich Unii Europejskiej wzrosła ponad trzykrotnie od czasu wejścia w życie dyrektywy 2001/29/WE i wynosi obecnie ponad 600 mln EUR;
- I. mając na uwadze, że dla producentów i importerów tradycyjnych i cyfrowych nośników i urządzeń do zapisu opłaty licencyjne stanowią niewielką część obrotu, szacuje się że wynoszą one ponad 1 000 mld EUR;
- J. mając na uwadze, że w przypadku wielu mobilnych urządzeń końcowych teoretycznie istnieje możliwość pozyskiwania kopii na użytek prywatny, ale urządzenia te nie są wykorzystywane w tym celu; wzywa do przeprowadzenia w dłuższej perspektywie dyskusji na temat opracowania modelu, który będzie bardziej efektywny i lepiej dopasowany do obecnej sytuacji i który nie będzie oparty na opłacie licencyjnej pobieranej w formie ryczałtu od urządzenia;
- K. mając na uwadze, że porównanie cen urządzeń sprzedawanych pomiędzy krajami, które stosują opłaty licencyjne, a tymi, które ich nie stosują, wskazuje na brak istotnego wpływu opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny na cenę produktu;
- L. mając na uwadze liczne pozwy wnoszone zarówno na szczeblu krajowym, jak i europejskim przez producentów i importerów tradycyjnych i cyfrowych nośników i urządzeń do zapisu od wejścia w życie dyrektywy 2001/29/WE;
- M. mając na uwadze, że dyrektywa 2001/29/WE i orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej nie nakładają na państwa członkowskie obowiązku zapewnienia właścicielom praw bezpośredniej wypłaty całej kwoty opłaty licencyjnej za kopie na użytek prywatny; mając na uwadze, że państwa członkowskie dysponują w tym względzie szerokim marginesem swobodnego uznania, w związku z czym mogą ustalić, że część rekompensaty zostanie przekazana w sposób pośredni;
- N. mając na uwadze, że konsumenci uiszczają opłatę licencyjną za kopie na użytek prywatny przy zakupie nośnika lub usługi zapisu i przechowywania i z tego tytułu mają prawo do informacji o jej istnieniu i jej wysokości; mając na uwadze, że wysokość opłaty licencyjnej za kopie na użytek prywatny powinny odzwierciedlać rzeczywiste wykorzystanie takiego nośnika lub usług do celów prywatnego kopiowania materiałów dźwiękowych, wizualnych i audiowizualnych;

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

- O. mając na uwadze, że ceny nośników i urządzeń nie różnią się w zależności od różnych stawek opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny, które są stosowane w Unii; mając na uwadze przypadek hiszpański, który pokazuje, że zniesienie opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny w 2012 r. nie miało żadnego wpływu na ceny nośników i urządzeń;
- P. mając na uwadze różnice między różnymi modelami pobierania i stawkami opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny i ich wpływ na konsumentów oraz jednolity rynek; mając na uwadze, że należy stworzyć ramy europejskie gwarantujące właścicielom praw autorskich, producentom i importerom sprzętu, a także konsumentom i usługodawcom w całej Unii wysoki poziom przejrzystości, mając również na uwadze, że aby zachować równowagę w systemie w erze cyfrowej i w czasach jednolitego rynku należałoby unowocześnić mechanizmy pobierania opłat licencyjnych w wielu państwach członkowskich w celu zagwarantowania równych warunków właścicielom praw autorskich, konsumentom, producentom i importerom sprzętu oraz usługodawcom w Unii;
- Q. mając na uwadze, że wprowadzone w państwach członkowskich mechanizmy zwalniania z wnoszenia opłat licencyjnych i zwrotu opłat licencyjnych za kopie na użytek zawodowy muszą być skuteczne; mając na uwadze, że w niektórych państwach członkowskich mechanizmy te są konieczne, mając również na uwadze, że postanowienia sądów w niektórych państwach nie zawsze są wykonywane;
- R. mając na uwadze, że w przypadku utworów internetowych – zarówno w odniesieniu do dostępu, jak i sprzedaży – praktyki przyznawania licencji stanowią uzupełnienie systemu opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny;
- S. mając na uwadze, że standardowy proces kopiowania jest zastępowany, w szczególności w obszarze cyfrowym, tak zwanymi modelami streamingowymi, w przypadku których kopia utworu chronionego prawem autorskim nie jest zapisywana na urządzeniu końcowym użytkownika, w związku z czym w takich przypadkach model licencyjny należy stosować priorytetowo;

Uczciwy system wymagający modernizacji i harmonizacji

1. zwraca uwagę, że sektor kultury to 5 mln miejsc pracy i 2,6 % PKB Unii, że jest on jedną z podstawowych sił napędowych wzrostu w Europie oraz źródłem nowych miejsc pracy, które nie zostaną przeniesione, że stymuluje on innowacje i stanowi skuteczny sposób walki z obecną recesją;
2. przypomina, że prawo autorskie powinno równoważyć interesy m.in. twórców i konsumentów; w tym kontekście uważa, że wszyscy konsumenci europejscy powinni mieć prawo wykonywania kopii legalnie zakupionych treści na użytek prywatny;
3. w związku z tym wzywa Komisję do przedstawienia wniosku ustawodawczego dotyczącego przeglądu dyrektywy 2001/29/WE w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym z uwzględnieniem przepisu dotyczącego pełnej harmonizacji wyjątków i ograniczeń w zakresie, między innymi, sporządzania kopii na użytek prywatny;
4. podkreśla, że należy przeprowadzić reformę obowiązującego rozdrobnionego systemu praw autorskich, aby ułatwić dostęp do (globalnego) obiegu treści kulturowych i kreatywnych oraz aby ten obieg rozszerzyć, a także iż należy tego dokonać w taki sposób, aby umożliwić artystom, twórcom, konsumentom, przedsiębiorstwom i publiczności korzystanie z najnowszych osiągnięć cyfrowych, nowych kanałów dystrybucji, nowych modeli biznesowych i innych możliwości, zwłaszcza w okresie oszczędności budżetowych;
5. zwraca uwagę, że opłaty licencyjne za kopie na użytek prywatny stanowią obecnie źródło dochodu, którego znaczenie dla poszczególnych kategorii właścicieli praw jest różne, oraz że znaczenie to różni się znacząco w poszczególnych państwach członkowskich;
6. uważa, że system kopii na użytek prywatny stanowi uczciwy system, który wprowadza równowagę między wyjątkiem w zakresie wykonywania kopii na użytek prywatny a prawem do godziwej rekompensaty dla osób uprawnionych, który należy zachować, zwłaszcza w przypadkach gdy właściciele praw nie mają możliwości bezpośredniego przyznawania prawa do zwielokrotniania na wielu urządzeniach; jest zdania, że w krótkiej perspektywie czasowej brak alternatywy w stosunku do tego zrównoważonego systemu; podkreśla jednak, że w długiej perspektywie czasowej należy prowadzić dyskusje na ten temat w celu stałej oceny systemu kopii na użytek prywatny w świetle nowych osiągnięć cyfrowych, rozwoju rynku oraz zachowań konsumenckich oraz, w miarę możliwości, w celu znalezienia ewentualnych rozwiązań alternatywnych, które pozwolą zrealizować cel osiągnięcia równowagi pomiędzy wyjątkiem w zakresie wykonywania kopii przez konsumentów oraz wynagradzaniem twórców;
7. podkreśla, że wyraźne rozbieżności między krajowymi systemami pobierania opłat licencyjnych, zwłaszcza jeżeli chodzi o rodzaje produktów podlegających opłatom i wysokości tych opłat, mogą skutkować zakłóceniami konkurencji, a także poszukiwaniem krajów o najkorzystniejszym otoczeniu regulacyjnym na rynku wewnętrznym;

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

8. wzywa Komisję Europejską do zbadania podstawowych elementów składających się na koncepcję kopii na użytek prywatny, a szczególnie wspólnej definicji, pojęcia „godziwej rekompensaty”, które nie jest obecnie wyraźnie uregulowane w dyrektywie 2001/29/WE, oraz kwestii „szkody” poniesionej przez twórcę z powodu reprodukcji jego utworu na użytek prywatny bez zezwolenia; wzywa Komisję do znalezienia wspólnej podstawy w odniesieniu do produktów, które należałoby objąć opłatą licencyjną, oraz wprowadzenia wspólnych kryteriów dotyczących zasad negocjowania stawek opłat za sporządzanie kopii na użytek prywatny w celu stworzenia systemu, który charakteryzowałby się przejrzystością, sprawiedliwością oraz który byłby jednolity w stosunku do konsumentów i twórców;

Jednolita procedura pobierania opłat, lepsze informowanie konsumentów i skuteczniejsze procedury zwrotu

9. jest zdania, że opłaty licencyjne za kopie na użytek prywatny powinny odnosić się do wszystkich materiałów i nośników wykorzystywanych do zapisu i przechowywania utworów na użytek prywatny w przypadkach, gdy wykonywanie kopii na użytek prywatny może przynieść szkodę twórcom;

10. podkreśla, że koncepcja kopii na użytek prywatny powinna być jasno określona dla wszystkich urzędów oraz musi gwarantować użytkownikowi dostęp do treści chronionych prawem autorskim na wszystkich nośnikach użytkownika po jednorazowej opłacie. wzywa do poszanowania systemów obowiązujących już w krajach członkowskich takich jak wyjątki lub zwolnienia z opłat oraz domaga się, by mogły one równolegle funkcjonować na rynku;

11. uważa, że opłata licencyjna za kopie na użytek prywatny musi być pobierana na poziomie producentów lub importerów; zwraca uwagę, że przeniesienie pobierania opłaty na poziom detalistów stanowiłoby zbyt duże obciążenie administracyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw w sektorze dystrybucji oraz organizacji zbiorowego zarządzania prawami;

12. w przypadku transakcji transgranicznych zaleca, aby opłaty licencyjne za kopie na użytek prywatny były pobierane w państwie członkowskim, w którym mieszka użytkownik końcowy dokonujący zakupu produktu, zgodnie ze wspomnianym wyrokiem w sprawie Case C-462/09 (Opus);

13. uważa w związku z tym, że aby uniknąć podwójnego uiszczania opłat licencyjnych w przypadku transakcji transgranicznych, opłaty za ten sam produkt powinny być pobierane tylko jednokrotnie przez organizację zbiorowego zarządzania prawami państwa członkowskiego oraz że opłaty licencyjne wpłacone nienależnie w państwie członkowskim innym niż państwo członkowskie użytkownika końcowego powinno się zwracać;

14. uważa, że państwa członkowskie, w których pobiera się lub odprowadza obecnie opłaty, powinny uprościć i zharmonizować taryfy tych opłat;

15. zwraca się do państw członkowskich o uproszczenie procedur ustalania opłat licencyjnych w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, tak aby zagwarantować, że będą one sprawiedliwe i obiektywne;

16. kładzie nacisk na znaczenie poprawy widoczności wśród konsumentów roli systemu kopii na użytek prywatny pod względem wynagrodzenia dla artystów i rozpowszechniania kultury; zachęca państwa członkowskie i właścicieli praw do prowadzenia „pozytywnych” kampanii poświęconych zaletom opłaty licencyjnej za kopie na użytek prywatny;

17. uważa, że konsumenci muszą być informowani o wysokości i przeznaczeniu uiszczanych opłat licencyjnych; dlatego też zaleca Komisji i państwom członkowskim by zapewniły dostępność tych informacji dla konsumentów w porozumieniu z producentami, importerami, detalistami i stowarzyszeniami konsumentów;

18. zachęca państwa członkowskie do przyjęcia przejrzystych przepisów dotyczących zwalniania z opłat w przypadku użytku zawodowego w celu zapewnienia tego, że taki użytek jest zwolniony – również w praktyce – z opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny zgodnie z orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej;

19. zwraca się do państw członkowskich o dopilnowanie, aby nigdy nie było konieczności uiszczania opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny, jeżeli nośniki są używane w celach zawodowych oraz aby różne mechanizmy zwrotu opłat licencyjnych uiszczanych przez użytkowników zawodowych zastąpiono systemami gwarantującymi, że użytkownicy ci w ogóle nie będą zobowiązani do uiszczania takiej opłaty licencyjnej;

Przejrzystość w rozdziale dochodów

20. z zadowoleniem dyrektywę w sprawie zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i prawami pokrewnymi przyjętą przez Parlament i Radę, w której wzywa się do większej przejrzystości przepływu wynagrodzeń pobranych, rozdzielonych i wypłaconych właścicielom praw przez organizacje zbiorowego zarządzania prawami, zwłaszcza poprzez coroczną publikację sprawozdania z przejrzystości wraz ze sprawozdaniem specjalnym dotyczącym wykorzystania kwot pobranych na cele społeczne i kulturalne;

Czwartek, 27 lutego 2014 r.

21. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia większej przejrzystości w obszarze rozdzielania zysków z pobierania opłaty licencyjnej za kopie na użytek prywatny;
22. zwraca się do państw członkowskich, aby przewidziały, że co najmniej 25 % kwot pochodzących z wynagrodzenia za kopie na użytek prywatny przeznaczonych zostanie na wsparcie twórczości i widowisk, a także ich produkcji;
23. wzywa państwa członkowskie do publikowania interpretowalnych danych dotyczących rozdziału zysków w ogólnodostępnym formacie;
24. zachęca organizatorów wydarzeń kulturalnych i widowisk, którzy są beneficjentami opłat licencyjnych za kopie na użytek prywatny, do ponoszenia poziomu świadomości odbiorców docelowych w zakresie tych opłat;

Techniczne środki ochrony

25. zwraca uwagę, że wyjątek kopii na użytek prywatny daje obywatelom prawo swobodnego kopiowania materiałów muzycznych i audiowizualnych z jednego nośnika lub urządzenia multimedialnego na drugie bez konieczności wnioskowania o zezwolenie właścicieli praw, w zakresie, w jakim chodzi o użytek prywatny;
26. podkreśla, że w szczególności w erze cyfrowej należy pozwolić na stosowanie technicznych środków ochrony, dzięki którym odbudowana zostanie równowaga pomiędzy swobodnym kopiowaniem w ramach kopii na użytek prywatny a wyłącznym prawem do powielania;
27. podkreśla, że techniczne środki ochrony nie powinny uniemożliwiać tworzenia kopii przez konsumentów oraz godziwego wynagradzania osób uprawnionych z tytułu praw do kopii na użytek prywatny;

Licencje

28. zwraca uwagę, że pomimo dostępu do utworów w drodze streamingu, nadal będzie miało miejsce ich pobieranie, przechowywanie i kopiowanie na użytek własny; jest zdania, że system opłat licencyjnych za kopie na użytek własny ma w związku z tym nadal znaczenie w środowisku internetowym; podkreśla jednak, że należy zawsze preferencyjnie traktować modele pobierania opłat przynoszące korzyści wszystkim właścicielom praw, jeżeli nie jest dozwolone wykonywanie kopii utworów objętych prawem autorskim na nośnikach lub urządzeniach;
29. podkreśla zatem, że wyjątek w zakresie kopii na użytek prywatny powinien być stosowany w odniesieniu do niektórych usług online, także w przypadku niektórych usług informatycznych w chmurze obliczeniowej;

Nowe modele biznesowe w otoczeniu cyfrowym

30. zwraca się do Komisji o ocenę wpływu na system kopii na użytek prywatny usług informatycznych w chmurze obliczeniowej, które oferują możliwości zapisu i przechowywania prac objętych prawem autorskim do celów prywatnych, aby ustalić czy takie kopie na użytek prywatny utworów chronionych należałoby uwzględnić w mechanizmach rekompensaty, a jeżeli tak, w jaki sposób miałyby się to odbywać;

o

o o

31. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, a także rządowi i parlamentom państw członkowskich.
-